

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ
ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ
ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΩΝ

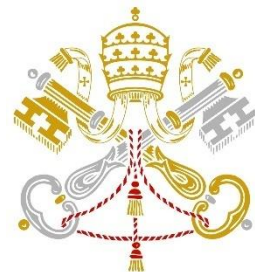
ΚΑΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΖΩΗΣ
ΣΤΟΝ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

ΔΥΝΑΜΗ ΚΑΙ ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Μέχρι τον 14^ο αιώνα οι περισσότεροι άνθρωποι στην Ευρώπη είναι Χριστιανοί Καθολικοί. Η **Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία** κατέχει τεράστια περιουσία σε **γη** από:

- δωρεές διαφόρων ηγεμόνων
- και δωρεές πιστών.

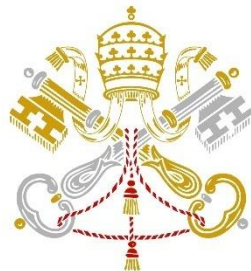
Αυτή η ιδιοκτησία της απέφερε τεράστια χρηματικά ποσά, άρα μεγάλη δύναμη.

ΔΥΝΑΜΗ ΚΑΙ ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Εκτός από την οικονομική ισχύ η **Καθολική Εκκλησία** διαθέτει ένα οργανωμένο σύστημα διοίκησης με το οποίο μπορεί και ελέγχει πνευματικά **όλη** την **Ευρώπη**.

Η **Εκκλησία** δεν ήταν αρμόδια μόνο για θέματα θρησκείας αλλά **καθόριζε** και πολλές άλλες **δραστηριότητες** της κοινωνικής ζωής των ανθρώπων του Μεσαίωνα.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΕΝΟΡΙΑ

ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΙΟ

ΕΠΙΣΚΟΠΗ Ή
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ

ΠΑΠΑΣ - ΒΑΤΙΚΑΝΟ - ΡΩΜΗ

ΚΑΡΔΙΝΑΛΙΟΙ - ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΙ - ΕΠΙΣΚΟΠΟΙ

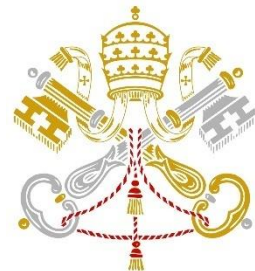
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ
ΕΠΑΡΧΙΕΣ

ΔΥΝΑΜΗ ΚΑΙ ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Έτσι ο **πάπας** είχε τη δύναμη να παρεμβαίνει στις πολιτικές υποθέσεις των κρατών της Ευρώπης.

Από το 10ο αιώνα, υπήρξε μία **χαλάρωση** του **θρησκευτικού αισθήματος** μερίδας του **κλήρου** και αυτό έφερε **κοινωνική δυσφορία**.

Έτσι η **Καθολική Εκκλησία** έλαβε πρωτοβουλίες για την ηθική αναβάθμιση της Εκκλησίας.

ΜΟΝΑΧΙΚΑ ΤΑΓΜΑΤΑ

Αυτές οι πρωτοβουλίες είχαν ως επίκεντρό τους τα μεγάλα **μοναστήρια**. Κυρίαρχο ρόλο σε αυτό έπαιξαν τα **μοναχικά τάγματα**. Τα πιο γνωστά μοναχικά τάγματα ήταν των:

- Βενεδικτίνων
- Φραγκισκανών
- Δομινικανών
- Ιησουιτών
- Κιστεριανών
- Τραπιστών

ΜΟΝΑΧΙΚΑ ΤΑΓΜΑΤΑ ΤΗΣ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

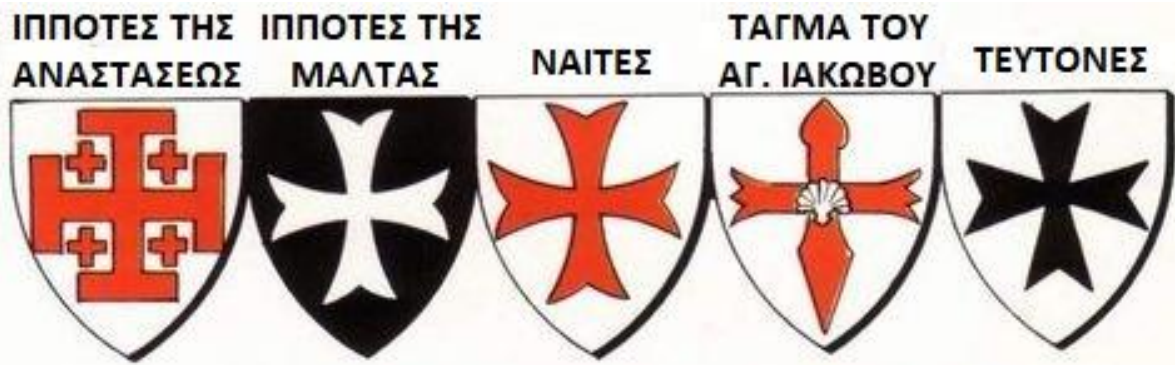
Βενεδικτίνος

Καρτουσιανός

Κιστεριανός

Δομινικανός

Φραγκισκανός

Κατά τη διάρκεια των Σταυροφοριών υπήρξαν και μοναχικά τάγματα ιπποτών

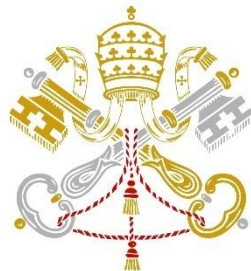
Πηγή αρχικής εικόνας: <http://www.dietempler.net/ritter.html>

ΓΡΗΓΟΡΙΑΝΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

Σημαντικό ρόλο στην αναβάθμιση της εικόνας της **Καθολικής Εκκλησίας** έπαιξε η λεγόμενη **Γρηγοριανή Μεταρρύθμιση**, που έγινε από τον πάπα Γρηγόριο Ζ΄, η οποία απαγόρευε:

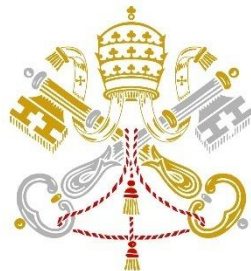
- 1 την πώληση αντικειμένων λατρείας
- 2 το γάμο των κληρικών
- 3 την κοσμική περιβολή

ΓΡΗΓΟΡΙΑΝΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

Για να μπορέσει η **Καθολική Εκκλησία** να επιβάλει τη **Γρηγοριανή Μεταρρύθμιση**, καθορίστηκαν αυστηρές **ποινές**:

- 1** ο αφορισμός, δηλαδή ο αποκλεισμός από την εκκλησία
- 2** η απαγόρευση επικοινωνίας με τους πιστούς

ΙΕΡΑ ΕΞΕΤΑΣΗ

Το 1233 η **Καθολική Εκκλησία** θέσπισε την **Ιερά Εξέταση** για να μπορέσει να αντιμετωπίσει τις αιρέσεις.

Η **Ιερά Εξέταση** ήταν ένα εκκλησιαστικό δικαστήριο, το οποίο τιμωρούσε με αυστηρές ποινές όσους θεωρούσε **αιρετικούς**.

Συνήθως καταδικάζονταν σε **θάνατο** πάνω στην **πυρά**, όσοι κρίνονταν ένοχοι.

Ο Γαλιλαίος μπροστά στην Ιερά Εξέταση
Πίνακας του Joseph-Nicolas Robert-Fleury, 1847,
Πηγή εικόνας: <https://en.wikipedia.org/wiki/Inquisition>

Μέθοδος ανάκρισης της Ιεράς Εξέτασης για απόσπαση ομολογίας ενοχής

Πηγή εικόνας: <http://pipec.info/?newsid=333395>

ΘΑΝΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΠΥΡΑ

Καλλιτεχνική απεικόνιση

Πηγή εικόνας: <https://zen.yandex.fr/media/valeduke/naskolko-cerkov-meshala-progressu-5dfe5f7b3d008800b55542e6>

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Η ζωή των ανθρώπων του Μεσαίωνα ρυθμίζεται από την **εκκλησία** μέσα από:

- τις χριστιανικές γιορτές και
- τις χριστιανικές τελετές.

Κάθε μέρα του έτους είναι αφιερωμένη σε έναν **άγιο**, το ρολόι της εκκλησίας μετρά τις ώρες της ημέρας και οι μεγάλες στιγμές του ανθρώπου είναι η **βάπτισμα** και ο **γάμος**.

Καλλιτεχνική απεικόνιση μεσαιωνικής πολιτείας

Πηγή εικόνας: <https://www.artstation.com/artwork/oAz2bq>

ΑΠΟΚΛΙΣΕΙΣ

Πολύ συχνά η έλλειψη σωστής πνευματικής καθοδήγησης από τους κληρικούς οδήγησε σε μία διαμόρφωση λαϊκής θρησκευτικότητας με αποκλίσεις από τα επίσημα δόγματα.

Αυτό το γεγονός σε συνδυασμό με την έλλειψη μόρφωσης από τους ανθρώπους του Μεσαίωνα δημιούργησε δεισιδαιμονίες και προλήψεις, τις οποίες ο άνθρωπος αντιμετωπίζει με τη μαγεία.

Gandalf and Frodo – Έργο του Alfonso Pardo Martínez

Πηγή εικόνας: <https://www.artstation.com/artwork/a4n12>

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΛΟΥΤΟΣ

Η **Καθολική Εκκλησία** χρησιμοποιεί μέρος του πλούτου της για να βοηθήσει τους ανθρώπους του Μεσαίωνα με:

- την ίδρυση και λειτουργία νοσοκομείων
- την ίδρυση και λειτουργία σχολείων.

Τα **μοναστήρια** γίνονται **κέντρα γνώσης**, λειτουργούν τα σχολεία και **διασώζουν** την πολιτιστική κληρονομιά.

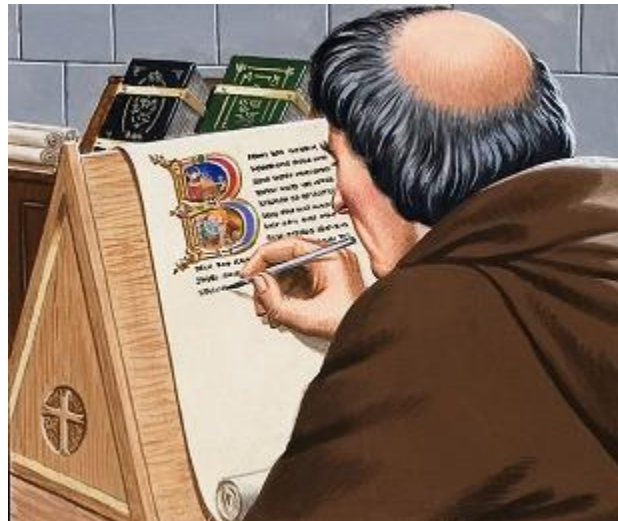
ΠΩΣ;

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΓΝΩΣΗ

Τα **μοναστήρια** διατήρησαν τη γνώση και έσωσαν την πολιτιστική κληρονομιά με:

- 1 την καταγραφή των σύγχρονων γεγονότων
- 2 και την αντιγραφή των αρχαίων κειμένων

Ad laudem sime clare
Quara dei spōsa salve scissia clara
Larga mag clare docuit tuctos pie
Herit amore dei fūcti dōgite fra
Regla sita dūe. clare. dōg ipa pōdes
Alma dei spōsa p nob qm dōra.

Sequitur carmen elegiacū
ad factū chri serō potiq verōm
Qui cupis etberei facie cogite chri
Respice her ē chri sacra figū dō
Prospiciat miserō dultu pōzi. bō
Alma iudicij cū venit hōsu

TENOR

Ad Stigmata franci
Sit iniformat. cor amatus i id qd ad
Vt p mebra foris vto erupat aō
Siam frācy fūcti q. paup soluisse gub
No legit. soluisse in chrysty cepit
Custam nō gūit qz pō fūctū dō
No tenit xpm legit. locos gūisse
Custus francisty. custodit pūgūlōe
Cui suat sua vota d. nos pō tūcti

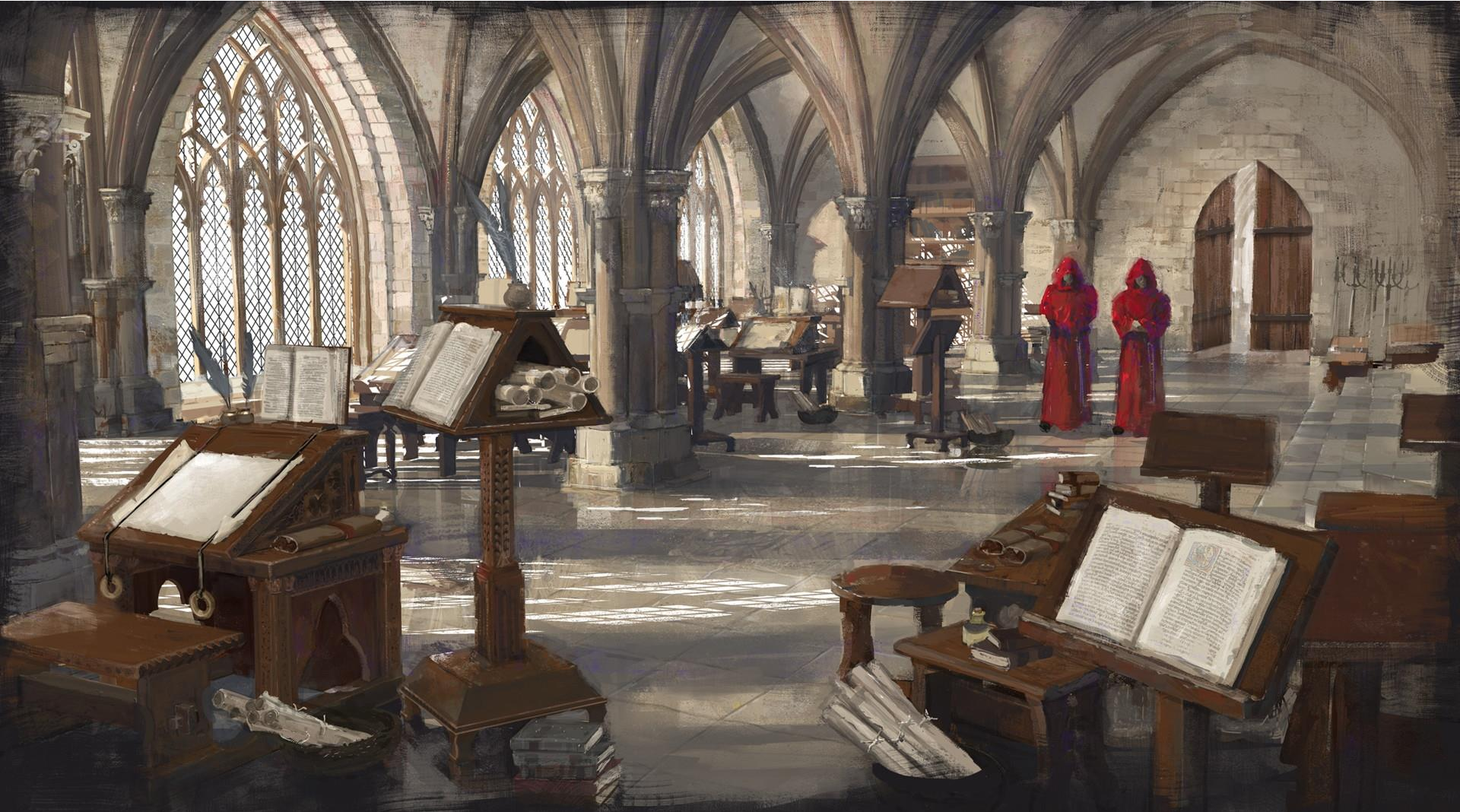

Die xxiii. Stund des wercks.
vnser erlösung vn des leydes xpi
mit xxiii figurim getalt i die
Siben taggzeit vn was man
betten sol oder betrachte zu em
er yeglichen taggzeit.

Μεσαιωνικό χειρόγραφο προσευχητάρι με εκκλησιαστική εικονογράφηση
 Πηγή εικόνας: <https://www.unifr.ch/universitas/fr/editions/2017-2018/la-france/ein-meer-von-unikaten/>

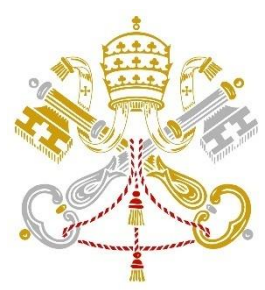

SCRIPTORIUM ΜΙΑΣ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΗΣ

Καλλιτεχνική απεικόνιση του Ruedy Stacher

Πηγή εικόνας: <https://www.artstation.com/artwork/Z55gwm>

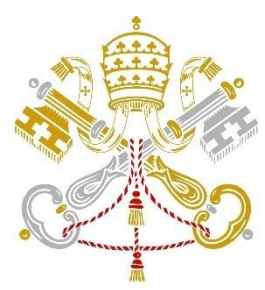
ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

Για να προστατέψει η **Καθολική Εκκλησία** τους ιερωμένους αλλά και τους απλούς ανθρώπους από τη βία των **ηγεμόνων** και τους πολλούς πολέμους θέσπισε δύο ρυθμιστικούς κανόνες:

- 1 την **Ειρήνη του Θεού** για την προστασία των απλών ανθρώπων και
- 2 την **Ανακωχή του Θεού**, η οποία απαγόρευε εχθροπραξίες κάποιες περιόδους του έτους.

ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

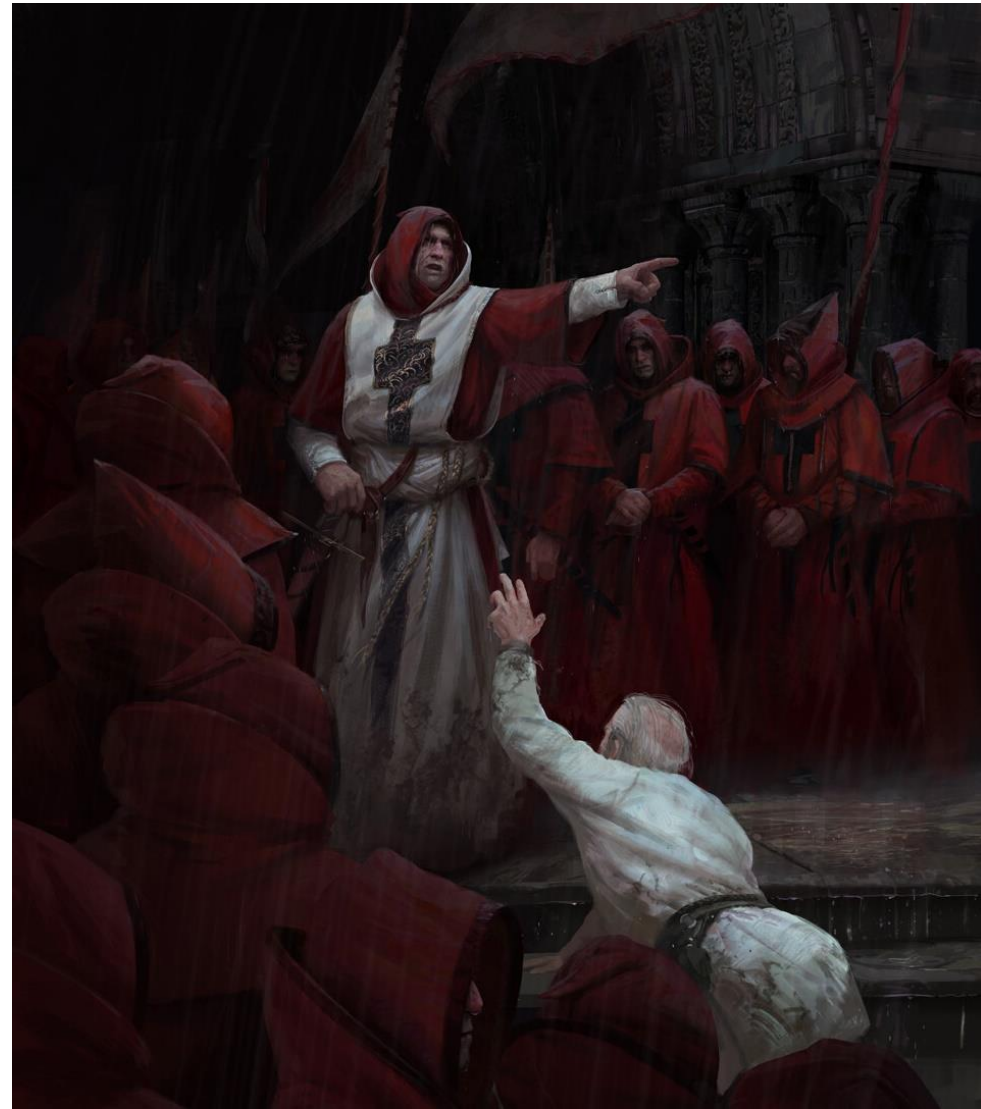

Η **Καθολική Εκκλησία** τιμωρούσε με την ποινή του **αφορισμού** όσους δεν τηρούσαν τους ρυθμιστικούς κανόνες.

Αφορισμός = excommunicatio

Έργο του Christof Grobelski

Πηγή εικόνας: <https://www.artstation.com/artwork/qAKD8n>

Η πλατεία του Αγίου Πέτρου στη Ρώμη – Έργο του digital artist Kòsh~

Πηγή εικόνας: <https://www.artstation.com/artwork/Xnazel>

Κείμενα, συγγραφή, ιστορική έρευνα, εικόνες: Γαρίτατζης Χαράλαμπος (ΠΕ07)

Φιλολογική επιμέλεια: Dr. Γεωργία Μιχαήλ (ΠΕ02)